

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

**ARBA’IN SHE’RLARDA “HAYIT” SO‘ZINING LINGVOPOETIK
TIMSOLLARI**
**LINGUOPOETIC SYMBOLS OF THE WORD “HAYIT” IN ARBA’IN
POEMS**

DOI: 10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/QCYV9247

O‘tkirbek Muhammad Sobir o‘g‘li
Andijon davlat pedagogika instituti
Mustaqil tadqiqotchi
otkirbekmadumarov522@gmail.ru

Annotatsiya: Maqolada Abdulla Oripov, Mansur Jumayev va A‘zam O‘ktam she‘rlari asosida Hayit bayramining poetik talqinlari tahlil etiladi. Har bir shoir ijodida Hayit obrazining turlicha qiyofalari – iymon va adovatsizlik ramzi (A.Oripov), ilm-ma‘rifat tantanasi (M.Jumayev), ibodat va ruhiy poklanish timsoli (A.O‘ktam) yoritib beriladi.

Kalit so‘zlar: Hayit, bayram obrazi, iymon, ma‘rifat, ibodat, poetik talqin, zamonaviy o‘zbek she‘riyati.

Annotation: The article analyzes the poetic interpretations of the holiday of Hayit (Eid) in the poems of Abdulla Oripov, Mansur Jumayev, and Azam Uktam. In each poet’s work, Hayit is depicted in different forms: as a symbol of faith and freedom from enmity (A.Oripov), as the triumph of knowledge and enlightenment (M.Jumayev), and as a reflection of worship and spiritual purification (A.Uktam).

Keywords: Hayit, holiday image, faith, enlightenment, worship, poetic interpretation, modern Uzbek poetry.

Abdulla Oripov ijodida milliy qadriyatlar, diniy-ma‘naviy an‘analar va umuminsoniy g‘oyalar uyg‘un tarzda ifodalangan. Shoirning Hayit bayramiga bag‘ishlangan manzum arba‘ini ana shunday asarlar sirasiga kiradi. Unda hayit kunining ulug‘ligi, tinchlik va osoyishtalikni ta‘minlashdagi o‘rni, iymon va birodarlik tuyg‘ularini mustahkamlashdagi ahamiyati yuksak badiiy mahorat bilan tarannum etilgan.

Hayit kunlarida janglar ham to‘xtab,
Qilichlar qiniga qaytib kirguvsi.
Mo‘minlar egizak jonlarga o‘xshab,
O‘zgaga boqqan choq o‘zni ko‘rguvsi. [Oripov, 2018: 57]

She‘rning asosiy g‘oyasi — hayit inson qalbida ezgulik, mehr-muhabbat, bag‘rikenglik va birodarlik tuyg‘ularini uyg‘otadigan, adovat va hasadni yo‘qotadigan muborak kun ekanidir. Shoir janglarning to‘xtashi, qilichlarning qinga qaytishi orzusini bildirar ekan, bayramni insoniyat uchun tinchlik ramzi sifatida tasvirlaydi.

Umidvor har kimsa topib kushoyish,
Qorong‘u dillarga yog‘ib turgay nur.
Uyquda farog‘at, yurtda osoyish,
Duolar ijobat, niyatlar manzur.

Poetik jihatdan she‘r to‘rtliklar asosida qurilgan bo‘lib, ichki ritmik uyg‘unlik va qofiya tizimi uning musiqiylikini ta‘minlaydi. “Mo‘minlar egizak jonlarga o‘xshab” misrasida tashbeh qo‘llanib, mo‘minlarning birlik va birodarligi ta‘sirchan tarzda ifodalanadi. “Qorong‘u dillarga yog‘ib turgay nur” satrida esa metafora vositasida qalbdagi qayg‘u zulmat, hayitning ruhiy quvonchi nurga qiyos qilingan. She‘rda antitezalar ham keng qo‘llangan: urush va tinchlik, adovat va iymon, zulmat va nur qarama-qarshiliklari asarning badiiy kuchini oshiradi.

Adovat, hasadni kasb etgan inson,
Mayli shoh yo gado, yo sayid bo‘lsin.
Iloyo, bariga baxsh etsin iymon,
O‘tar har lahzasi bir hayit bo‘lsin.

Asarning diniy-ma‘naviy qatlamida Qur‘oni karim va hadislardagi g‘oyalar bilan uyg‘unlik yaqqol seziladi. Jumladan, Rasululloh sollallohu alayhi vasallamning “Mo‘minlar bir tananing a‘zolari kabi” mazmunidagi hadisi “Mo‘minlar egizak jonlarga o‘xshab” satri bilan uyg‘unlashadi. Shuningdek, Islomda adovatni tark etishga, tinchlik va bag‘rikenglikka da‘vat qiluvchi da‘vatlar she‘r ruhida aks etadi.

She‘rning ijtimoiy-falsafiy mazmuni ham chuqur: unda hayitning nafaqat diniy, balki jamiyat hayotidagi o‘rni ham yoritilgan. Bayram insonlar o‘rtasidagi adovatni tugatib, iymonni mustahkamlaydigan, tinchlikni qaror toptiradigan ulug‘ kun sifatida talqin etiladi. Shu bois bu she‘r diniy bayramning badiiy talqini bo‘lish bilan birga, xalqaro tinchlik va insoniy qadriyatlarni ham kuylaydi.

Abdulla Oripovning ushbu asari o‘zbek adabiyotida diniy-falsafiy lirikaga xos yuksak namunadir. Unda shoir nafaqat diniy qadriyatlarni ulug‘lagan, balki zamoniylar muammolar — urush va adovatni ham qoralagan. She‘rning badiiy-uslubiy xususiyatlari, diniy-falsafiy qatlamlari hamda umuminsoniy g‘oyalari uni adabiy jarayonda alohida o‘ringa ega bo‘lishini ta‘minlaydi.

Abdulla Oripov hayit timsolida inson qalbini ezgulikka chorlasa, Mansur Jumayev ham ilm va ma‘rifatni haqiqiy bayramga qiyoslab, ma‘naviy hayotning eng yuksak qadriyatlarini kuylaydi.

Bilim boylik bo‘lsa, savol – kalitdir,
Ilm so‘ralgan kun, demak, hayitdir.
Bu suhbat olim-u omi-yu some,
Do‘stni saodatga eltar qayiqdir. [Jumayev]

Arba‘in ixcham bo‘lsa-da, mazmunan teran hamda hikmatli lirikaning yorqin namunasi. Asarda ilm va ma‘rifatning inson hayotidagi o‘rni, savolning ilimga eltuvchi kalit ekani, suhbatning esa insonni saodat sari olib boruvchi vosita

sifatidagi ahamiyati ramziy tarzda ifodalangan. Shoir bilimni boylikka, savolni esa uning kalitiga qiyoslab, bilim izlash jarayonini hayit deb talqin qiladi. Bu bilan u ilmning chinakam baxt va bayram manbai ekanini ko‘rsatadi.

She‘rning poetik qurilishida ramziy obrazlar muhim o‘rin tutadi: “bilim – boylik”, “savol – kalit”, “suhbat – qayiq” kabi badiiy vositalar orqali ilmning hayotiy ahamiyati kuchli obrazlarda ifodalanadi. Ayniqsa, “do‘stni saodatga eltar qayiq” misrasi suhbatni insonni ma‘naviy manzilga eltuvchi kuch sifatida talqin etadi. Bu o‘rinda tashbeh, metafora va ramziy qiyoslar she‘rning badiiy-estetik qimmatini oshiradi.

Asarda Qur‘on va hadis mazmunlari bilan uyg‘unlik ham ko‘zga tashlanadi. Qur‘oni karimda “Biladiganlar ila bilmaydiganlar barobar bo‘lurmi?” (Zumar, 9) mazmunidagi oyat [QKO‘TMT,2011:459] va Rasululloh sollallohu alayhi vasallamning “Ilm talab qilish har bir musulmonga farzdir” degan hadisi she‘r g‘oyasiga mushtarakdir. Shu jihatdan, she‘r diniy-ma‘naviy qatlam bilan hamohang bo‘lib, ilmning iymon va komillikka eltuvchi yo‘l ekanini ko‘rsatadi.

Shoir ilmni moddiy boylikdan ustun qo‘yadi. Chunki moddiy boylik vaqtinchalik bo‘lsa, ilm abadiy nurdir. Demak, ilmni so‘rash, savol berish va suhbat orqali bilim olish inson hayotidagi eng ulug‘ qadriyatdir. Shu bois she‘r nafaqat diniy-ma‘naviy, balki falsafiy-ijtimoiy mazmuni bilan ham alohida ahamiyat kasb etadi.

Mansur Jumayev ilm va suhbatni ma‘naviy hayit darajasiga ko‘tarsa, A‘zam O‘ktam hayit va ramazon timsolida ibodatni bayramdek ulug‘lash g‘oyasini ilgari suradi.

Na bo‘lg‘ay yashashni sal oson ko‘rsang,
Qil sig‘magan ko‘ngling shu‘laga to‘lsin.
Har namoz orasin ramazon bilsang,
Bir kunda besh hayit muborak bo‘lsin! [O‘ktam, 2014:151]

“Qutlov” she‘ri qisqa, ammo mazmuni nihoyatda chuqur bo‘lgan hikmatli lirika namunasidir. She‘r ramazon va hayit timsoli orqali inson hayotini ezgulik, ibodat va iymon bilan bezash g‘oyasini ilgari suradi. Asarda diniy-millat an‘analari, ma‘naviy hayotning mazmuni va ibodatning qadri ramziy tarzda kuylanadi.

Birinchi misra insonni hayotning jiddiy ma‘nosi haqida mushohadaga chorlaydi. Keyingi misrada qalbning bo‘shlig‘i ilohiy nurlar bilan to‘lishi tilanadi. Bu obraz qalbning poklanishi va ma‘naviy yuksalishini ifodalaydi. Uchinchi misrada “Har namoz orasin ramazon bilsang” iborasi orqali shoir har kuni besh vaqt namozni ramazondek ulug‘lashga undaydi. Ya‘ni, ibodatning qadriga yetish va uni butun hayotga yoyish g‘oyasi ilgari suriladi. Bu fikr islomiy aqida bilan uyg‘un bo‘lib, Qur‘oni karimdagi “Namozni to‘kis ado eting” (Baqara, 43) oyati bilan hamohangdir. Rasululloh sollallohu alayhi vasallamning “Namoz dinning ustunidir” degan hadisi ham she‘r ruhiga uyg‘un keladi. She‘r yakunida “Bir kunda besh hayit muborak bo‘lsin!” deya, ramziy xulosa qilinadi. Bu yerda “besh hayit” tasavvuri besh vaqt namozga qiyos qilinib, har bir ibodatni bayram darajasida

ulg‘lash fikri ifodalanadi. Demak, shoirning asosiy g‘oyasi — hayotni ibodat bilan ziynatlash, qalbni ilohiy nur bilan to‘ldirish va iymonni kundalik hayotning bosh mezoniga aylantirishdir. Asarning poetik qurilishi ixcham va musiqiy bo‘lib, unda tashbeh va metaforalardan keng foydalanilgan. “Ko‘ngilning shul’aga to‘lishi” obrazida nur metaforasi, “besh hayit” ramzida esa ibodatning bayramga qiyoslanishi badiiy kuchni oshiradi.

Umumiy tarzda xulosa qilinsa, Abdulla Oripov uchun Hayit – nafaqat muayyan sana yoki diniy marosim, balki adovat va hasaddan tozalangan, iymon bilan to‘lgan inson umrining har lahzasi. Unda Hayit – inson islohidan boshlanib, jamiyatga tinchlik va yaxshilik olib keladigan ma’naviy bayramdir.

Mansur Jumayev she’rda Hayitni ma’rifat bilan bog‘laydi: ilm maydonidagi savol-javob, ilm ahli va ommaning muloqoti – haqiqiy bayramdir. Unda ma’rifat nurini topgan har bir kun – Hayitga teng.

A’zam O‘ktam esa namoz bilan Hayitni uyg‘unlashtiradi: har namoz orasida Ramazon ruhini his etish, har bir ibodatni Hayit sifatida ko‘rish. Demak, ibodatning o‘zi insoniy ruhga bayram ruhi bag‘ishlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Qur’oni Karim va o‘zbek tilidagi ma’nolar tarjimasi / Mutarjim: Shayx Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf. _– T.: “Sharq”, 2011
2. Oripov, Abdulla. Ishq sahrosi. – Toshkent: “Hilol-Nashr”, 2018.
3. O‘ktam A’zam, Sahar vaqti yurak yig‘lar. –Toshkent: Movarounnahr, 2014.
4. https://t.me/Mansur_Jumayev/777
5. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=BIwlCkYAAAAJ&citation_for_view=BIwlCkYAAAAJ:IjCSPb-OG4C

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboyeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarida xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалия: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışıları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn "Siyərün-nəbi" əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyahva Dilafrö 'z</i>	"Boburnoma" parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning "Sab' ai sayyor" asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	"Nasoyim ul-muhabbat" asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənəbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn "Yüz hədis və yüz hekayə" əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	"Qo'noq" umumturkiy leksemasining etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obyektı sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog'lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o'rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O'zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o'simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o'rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug'otit turk”dagi o'z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O'tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba'in she'rlarda “hayit” so'zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so'zlarning eskirmagan ma'nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774